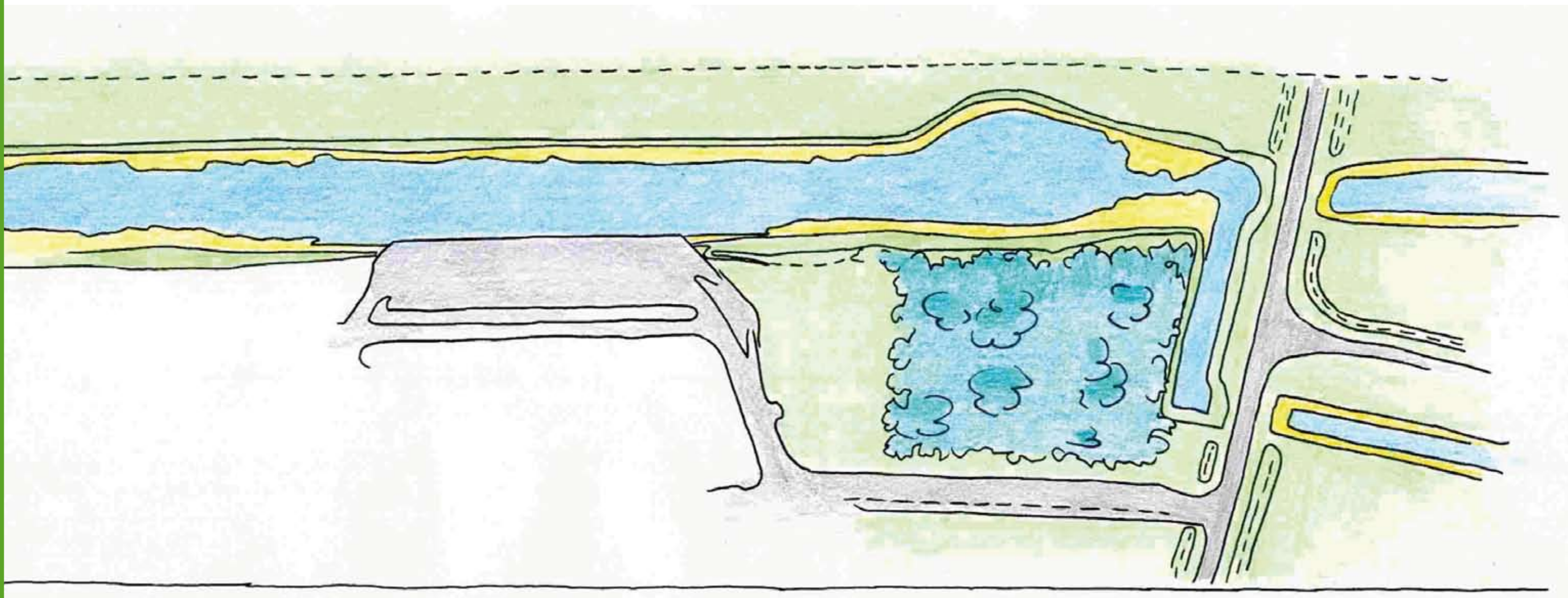

Transport over water

Zwaaiikom in Luttelgeest

Plaatselijke verbredingen in de waterwegen gaven schepen de ruimte om te keren. Ze vertellen hun eigen geschiedenis over de inrichting van de polder en de ontwikkeling van de landbouw.

Zwaaikommen

Schepen, die in het verleden landbouwproducten afvoerden, hadden ruimte nodig om te keren. Dat was in de smalle vaarten en tochten van de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland onmogelijk. Daarom werden plaatselijk verbredingen in de waterwegen (zogenoeten zwaaikommen) aangelegd op plaatsen dichtbij een loswal. Deze loswallen liggen vaak bij een weg of dorp. Vooral suikerbieten werden de eerste tientallen jaren na aanleg van de polders per schip vervoerd. De boeren vervoerde de bieten eerst naar de loswal waarna het schip de bieten naar de suikerfabriek bracht.

De zwaaikommen hebben hun functie voor vrachtschepen allang verloren; alle bieten e.d. gaat tegenwoordig met een vrachtwagen. Op veel plaatsen zijn de zwaaikommen nog wel herkenbaar in het landschap aanwezig. De vraag is hoe lang dit nog zo blijft. Geleidelijk verdwijnen de kommen omdat ze worden volgestort met de zeefgrond die vrijkomt bij het sorteren van aardappelen, bollen en uien. Uit onderzoek blijkt dat in de Noordoostpolder nog maar een paar zwaaikommen in originele staat zijn.

Zwaaiikom in gebruik

Archief: Nieuw Land

Zwaaiikom in de Creilervaart, gezien vanaf de brug op de Noordermiddenweg

Ligging van zwaaikommen in Noordoostpolder

Naast cultuurhistorische waarde hebben de zwaaikommen een groot ecologisch belang. De inhammen vormen een onderbreking in de van beschoeiing voorziene oevers. Daardoor zijn het pareltjes van natuurlijke begroeiing in de strakke vaarten en tochten. Ze leveren een beschutte plaats voor riet- en oeverbewonende vogels als de kleine karekiet, de rietgors en in sommige gevallen de blauwborst.

Rietgors